

Sygn. akt: I C 738/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 lipca 2019 r.

Sąd Rejonowy w Strzelcach Opolskich I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia Izabela Siewierska
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Iwona Glück

po rozpoznaniu w dniu 25 czerwca 2019r. w Strzelcach Opolskich

sprawy z powództwa O. B.

przeciwko M. S., M. K., A. K., M. M., L. M.

o wznowienie znaków granicznych

1. powództwo oddała;
2. zasądza od powódki O. B. na rzecz pozwanych M. M. i L. M. solidarnie kwotę 270 zł (dwieście siedemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, kwotę 34 zł (trzydzieści cztery złote) tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa;
3. pozostałymi kosztami obciąża strony w zakresie poniesionym.

Sygn. akt I C 738/18

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 30 kwietnia 2018 roku (data wpływu do Sądu) O. B., wniosła o rozstrzygnięcie w przedmiocie wznowienia znaków granicznych przeciwko właścicielom sąsiednich nieruchomości, tj. M. S., M. K. i A. K., M. M. i L. M..

Uzasadniając swoje stanowisko strona powodowa podniosła, że w odniesieniu do nieruchomości położonej przy ul (...) w J. – B., stanowiącej działkę ewidencyjną nr (...) z mapy 1 obręb B., prowadzono co najmniej dwukrotnie procedurę techniczną związaną ze wskazaniem i wznowieniem znaków graficznych, miało to miejsce w roku 1978 oraz w roku 2013. W wyniku podjętych czynności sporządzone zostały protokoły graniczne ustalające położenie znaków granicznych na podstawie istniejącej dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej. Ponieważ ustalenia te były kwestionowane przez powódkę, złożyła ona odwołanie od wykonanego protokołu granicznego ze wskazania wznowienia znaków granicznych, domagając się jego ponownego wykonania. Następnie z wniosku powódki dwukrotnie toczyło się w sprawie postępowanie w przedmiocie rozgraniczenia nieruchomości, które za każdym razem kończyło się decyzją w przedmiocie umorzenia tegoż postępowania. W decyzji administracyjnej z dnia 16 listopada 2016 roku Wójt Gminy J. wskazał, że z uwagi na charakter i przedmiot sprawy oraz fakt prowadzonych pracy geodezyjnych polegających na wznowieniu znaków granicznych postępowanie rozgraniczeniowe

jest bezprzedmiotowe, albowiem istota sprawy sprowadza się jedynie do bezspornego wznowienia znaków granicznych, których położenie można ustalić w oparciu o istniejącą dokumentację geodezyjną i kartograficzną.

W przedmiocie zastrzeżeń powódki zgłaszanych pod adresem protokołu granicznego z dnia 29 czerwca 2013 roku sporządzonego przez geodetę B. O. B. wskazała, że w protokole doszło do przesunięcia kamieni granicznych na odcinku z działką (...), co doprowadziło do uszczuplenia powierzchni o 0,0051 ha, ponadto powódka zwróciła uwagę, że na załączonej do protokołu mapie sporządzonej przez geodetę jej budynek mieszkalny znajduje się na granicy z działką nr (...), co nie odpowiada stanowi rzeczywistości na nieruchomości oraz wcześniejszej dokumentacji geodezyjnej. Powódka występując z przedmiotowym pozwem dąży do ostatecznego uregulowania kwestii położenia znaków granicznych na nieruchomości tak, aby w przyszłości unikać ewentualnych sporów z sąsiadami. Powyższe okoliczności oraz treść art. 399 PrGeo jednocześnie potwierdzają istnienie interesu prawnego w uzyskaniu rozstrzygnięcia Sądu w przedmiocie wznowienia znaków granicznych na nieruchomości.

Powódka wskazała, że pozwanymi w sprawie o rozstrzygnięcie w przedmiocie wznowienia znaków granicznych są właściciele sąsiednich nieruchomości, z którymi wspólną granicę posiada nieruchomość, na której następuje odtworzenie znaków granicznych, tj. M. S. będący właścicielem nieruchomości położonej przy ul. (...) w B. – nr działki ewid. 158, A. K. i M. K. – będący współwłaścicielami nieruchomości położonej przy ul. (...) w B. – nr działki ewid. 159, L. M. i M. M. będący współwłaścicielami nieruchomości położonej przy ul. (...) w B. – działka ewid. 157.

Na rozprawie w dniu 25 września 2018 roku pozwani M. M. i L. M. nie sprzeciwili się powództwu, pozostali pozwani wnieśli o oddalenie powództwa.

Pozwany M. S. oświadczył, iż był dokonywany pomiar geodezyjny w 2013 roku, ogrodzenie postawione przez jego ojca znajdowało się 22 cm w granicy działki powódki. Powódka zgadzała się na takie posadowienie płotu do momentu postawienia przez pozwanego nowego ogrodzenia, nalegała na przestawienie płotu 13 cm w głąb działki pozwanego, co też uczynił. Granica została ustalona przez geodetę w 2013 roku i nowy płot został wytyczony granicami ustalonymi przez kamienie graniczne wskazane przez geodetę.

Pozwana A. K. oświadczyła, iż kupiła działkę w 2002 roku, ogrodzenie znajduje się na działce należącej do niej. Wskazuje również, że jeden znak graniczny się skruszył, a nie wie gdzie znajdują się pozostałe, przypuszcza, że są głęboko wkopane.

Powódka oświadczyła, iż w 2011 roku geodeta wymierzył działkę i przesunął jeden kamień graniczny.

Na rozprawie w dniu 25 czerwca 2019 roku pełnomocnik pozwanych M. M. i L. M. wniosła o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanych kosztów zastępstwa procesowego.

Pozwani M. S., M. K. i A. K. podtrzymali stanowisko co do oddalenia powództwa.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Protokoły graniczne złożone przez powódkę wraz z pozwem w dniu 30 kwietnia 2018 roku (data wpływu do tut. Sądu) określają umiejscowienie znaków granicznych i wytyczają granicę pomiędzy sąsiadującymi działkami.

Przedmiotem prac dotyczących protokołu granicznego z dnia 11 września 1978 roku było ustalenie granicy między działkami (...). Granice ustalone przez geodetę zostały uznane za prawnie obowiązujące w stosunkach pomiędzy sąsiadami i pod warunkiem nie tworzenia na nich nowych załamania, wyrażono zgodę na wkopanie nowych graniczników na wytyczonych granicach, co zostało potwierdzone podpisami uczestników obecnych podczas wyznaczania granic.

Protokół graniczny z dnia 29 czerwca 2013 roku dotyczy wskazania i wznowienia znaków granicznych. Po przeprowadzeniu wszystkich niezbędnych czynności dotyczących odszukania i wznowienia znaków granicznych, protokół został odczytany i podpisany przez wszystkie obecne przy pomiarze strony z wyjątkiem obecnej, wraz ze

swoim synem B., O. B., która pouczona przez geodetę B. L., że jeżeli jest niezadowolona z wyniku przeprowadzonych czynności, może sprawę skierować do rozpatrzenia Sądowi Rejonowemu w Strzelcach Opolskich oświadczyła, że sprawę skonsultuje u Kierownika Ośrodka (...) w S., a następnie podpisze protokół w terminie późniejszym.

Dowód:

- protokół graniczny z dnia 11.09.1978 r., k.13-14
- protokół graniczny z dnia 26.06.2013 r., k. 15-16
- szkic katastralny z roku 1911, k. 17
- kopia mapy ewidencyjnej gminy J., jednostka ew.: (...)_2, J., k. 18

W odpowiedzi z dnia 04 lipca 2014 roku na pismo O. B. dotyczące odwołania od protokołu granicznego ze wskazania i wznowienia znaków granicznych dotyczących działki nr (...) w miejscowości B., Starostwo Powiatowe w S. – Wydział Geodezji, Kartografii, Katastru i (...) nie uwzględniło prośby o wyznaczenie nowego geodety do przedmiotowego pomiaru, ponieważ takie działanie stoi w sprzeczności z prawem. Ponadto praca geodezyjna polegająca na wznowieniu granic działki nr (...) obrębu B. została zakończona, a powstały z niej operat techniczny włączony do zasobu. Wynikiem przeprowadzonych prac geodezyjnych jest protokół graniczny, w którym geodeta zamieścił informację o odszukaniu wszystkich znaków granicznych, bądź to naziemnych bądź podziemnych. Po zakończeniu prac wykonawca przekazał operat techniczny z przeprowadzonych czynności do (...) Ośrodka (...) w S.. W wyniku nowego pomiaru geodeta na nowo obliczył powierzchnię działki i stwierdził przybytek powierzchni z nowego pomiaru, a także dokonał rozliczenia na nowo klasoużytków – stąd różnice w ich powierzchni. Wznowienie granic polega na odnalezieniu – na podstawie dowodów w postaci znaków i śladów granicznych oraz miarodajnych dokumentów – istniejącej i obowiązującej linii granicznej oraz zaznaczenie jej na gruncie stosownymi znakami granicznymi. Wobec powyższego po kontroli operatu technicznego, dotyczącej zgodności opracowania ze standardami technicznymi operat został włączony do zasobu.

Wójt Gminy J. dnia 19 września 2014 roku, na wniosek powódki O. B., wydał postanowienie o wszczęciu postępowania rozgraniczenia nieruchomości położonej w B., stanowiącej działkę ewidencyjną nr (...) z mapy 1, dla której Sąd Rejonowy w Strzelcach Opolskich prowadzi księgę wieczystą KW nr (...) w celu ustalenia położenia granic w/w działki z działkami oznaczonymi numerami (...) obręb B.. Pismem z dnia 7 kwietnia 2016 roku adwokat J. G., działający w imieniu O. B. wycofał wniosek z dnia 7 sierpnia 2014 roku o wszczęcie postępowania rozgraniczenia nieruchomości.

Dnia 13 kwietnia 2016 roku Wójt Gminy J. umorzył na wniosek strony postępowanie administracyjne w sprawie rozgraniczenia nieruchomości położonej w B., stanowiącej działkę ewidencyjną nr (...) z mapy 1, dla której Sąd Rejonowy w Strzelcach Opolskich prowadzi księgę wieczystą KW nr (...) w celu ustalenia położenia granic w/w działki z działkami oznaczonymi numerami (...) obręb B., kierując się zapisem art. 105 § 2 k.p.a. zgodnie z którym właściwy w sprawie organ może umorzyć postępowanie jeżeli wystąpi o to strona, na której żądanie zostało ono wszczęte, a nie sprzeciwiają się temu inne strony i nie jest to sprzeczne z interesem społecznym.

Na wniosek O. B., Wójt Gminy J., dnia 18 kwietnia 2016 roku, wydał postanowienie o wszczęciu postępowania rozgraniczenia nieruchomości położonej w B., stanowiącej działkę ewidencyjną nr (...) z mapy 1, dla której Sąd Rejonowy w Strzelcach Opolskich prowadzi księgę wieczystą KW nr (...) w celu ustalenia położenia granic w/w działki z działkami oznaczonymi numerami (...) obręb B..

Decyzją z dnia 18 listopada 2016 roku Wójt Gminy J. postanowił umorzyć w całości postępowanie w sprawie wszczęcia postępowania rozgraniczeniowego ze względu na jego bezprzedmiotowość. W uzasadnieniu Wójt Gminy J. wskazał, iż zwrócił się do Starostwa Powiatowego w S. – Wydział Geodezji, Kartografii, Katastru i (...) o podanie informacji o pracach dotyczących działki ewidencyjnej nr (...) z mapy 1, dla której Sąd Rejonowy w Strzelcach Opolskich prowadzi księgę wieczystą KW nr (...), w związku z prowadzonym na wniosek właściciela nieruchomości postępowaniem rozgraniczeniowym w/w nieruchomości z działkami oznaczonymi numerami: (...), 158, 157, 161/1, 161/2 ,115, 214

obręb B.. W toku postępowania wyjaśniającego po otrzymaniu pisma ze Starostwa Powiatowego w S. - Wydział Geodezji, Kartografii, Katastru i (...) organ otrzymał informację, że „dla działki nr (...) położonej w obrębie B. w 2013 roku była zgłoszona praca geodezyjna o nr (...) - (...) „wskazanie i wznowienie granic działki. Z w/w pracy geodezyjnej został przyjęty do zasobu (...) Ośrodka (...) operat techniczny nr 47-010/13.”

Dowód:

- pismo Starostwa Powiatowego w S. Op. z dnia 04.07.2014 r. nr (...) (...)87.2014.KT2, k. 19
- postanowienie o wszczęciu postępowania rozgraniczeniowego nieruchomości Wójta Gminy J. z dnia 19.09.2014 r., k. 20
- decyzja o umorzeniu postępowania w sprawie rozgraniczenia Wójta Gminy J. z dnia 13.04.2016 r., k. 21
- postanowienie o wszczęciu postępowania rozgraniczeniowego nieruchomości Wójta Gminy J. z dnia 18.04.2016 r., k. 22
- decyzja o umorzeniu postępowania w sprawie rozgraniczenia Wójta Gminy J. z dnia 19.11.2016 r. k. 23-24
- odpis z księgi wieczystej tut. Sądu nr KW (...), k. 34-35
- wypis z rejestru gruntów, nr kancelaryjny (...) (...)1935.2014.KT1

Sąd przeprowadził dowód z opinii biegłego geodety z listy Sądu Okręgowego w Opolu na okoliczność ustalenia miejsca położenia znaków granicznych nieruchomości położonej w B. stanowiącej działkę numer (...) z mapy 1 w celu określenia przebiegu granicy z działkami oznaczonymi numerami (...).

Biegła sądowa A. G. przedstawiła opinię w sprawie o wznowienie znaków granicznych 30 marca 2019 roku. W opinii biegła wskazała, że z analizy archiwalnych dokumentów dotyczących pomiaru punktów granicznych działki numer (...), a zwłaszcza protokołu granicznego z 1978 roku, protokołu granicznego i szkicu granicznego z 29 czerwca 2013 roku oraz bezpośredniego pomiaru w terenie można stwierdzić, że prawidłowo zostały wznowione znaki graniczne w punktach numer 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8. Brak jest natomiast możliwości jednoznacznego wznowienia znaku granicznego w punkcie 9. Pomierzone w terenie odległości pomiędzy kamieniem granicznym odnalezionym w punkcie numer 9 a kamieniami granicznymi odnalezionymi w punkcie numer 8 i 1 nie mają odzwierciedlenia w dokumentacji archiwalnej. Podstawowym operatem do wznowienia granic działki numer (...) powinien być operat z 1978 roku, zawiera on jednak nieścisłości pomiędzy poszczególnymi miarami zawartymi na szkicu dotyczącym punktu numer 9 a miarami, które można obliczyć ze współrzędnych znajdujących się w tym operacie, co w konsekwencji powoduje, że brak jest możliwości na jednoznaczne określenie położenia punktu numer 9.

Dowód:

- opinia biegłej sądowej z zakresu geodezji i kartografii mgr inż. A. G. z dnia 30.03.2019 r. wraz z załącznikami do opinii, k. 77-84

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiot niniejszego postępowania był jednoznaczny, Sąd miał dokonać wznowienia znaków granicznych.

Przepis art. 39.1 ustawy prawo geodezyjne i kartograficzne stanowi, że przesunięte, uszkodzone lub zniszczone znaki graniczne, ustalone uprzednio, mogą być wznowione bez przeprowadzenia postępowania rozgraniczeniowego, jeżeli

istnieją dokumenty pozwalające na określenie ich pierwotnego położenia. Jeżeli jednak wyniknie spór co do położenia znaków, strony mogą wystąpić do sądu o rozstrzygnięcie sprawy.

Na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego, Sąd zważył, iż znak graficzny w niniejszej sprawie nie został w żaden sposób utracony, istnieje jedynie prawdopodobieństwo przesunięcia znaku granicznego od dłuższego okresu czasu. Sąd, opierając się na wiedzy specjalistycznej biegłej sądowej z zakresu geodezji i kartografii, przyjmuje, że brak jest możliwości jednoznacznego wznowienia znaku granicznego w punkcie granicznym numer 9. Pomierzone przez biegłą w terenie odległości pomiędzy kamieniem granicznymi odnalezionymi w punkcie 9, a kamieniami granicznymi odnalezionymi w punktach numer 1 i 8 nie mają odzwierciedlenia w dokumentacji archiwalnej. Przy czym należy zauważyć, że położenie kamieni granicznych numer 1 i 8 jest zgodne z dokumentacją archiwalną. W związku z tak przedstawioną przez biegłą sądową tezą można z dużym prawdopodobieństwem przyjąć, iż doszło do przesunięcia kamienia granicznego numer 9. Biegła sądowa wskazała również, że podstawowym operatem do wznowienia granic działki numer (...) powinien być operat z 1978 roku. Zawiera on jednak nieścisłości pomiędzy poszczególnymi miarami zawartymi na szkicu dotyczącymi punktu numer 9 a miarami, które można obliczyć ze współrzędnych znajdujących się w tym operacie, co w konsekwencji powoduje, że brak jest możliwości na jednoznaczne określenie położenia punktu numer 9.

W tym miejscu Sąd, wskazuje, iż choć wznowienie znaków granicznych jest techniczną procedurą geodezyjną, ale może być dokonane jedynie na podstawie dokumentów. Sąd w sprawie o wznowienie znaków granicznych nie posiada odpowiednich instrumentów umożliwiających ustalenie dokładnego położenia znaku granicznego, albowiem są wątpliwości co do dokumentacji pozwalającej na ustalenie miejsca położenia przedmiotowego kamienia granicznego. W przypadku gdy mamy do czynienia z wątpliwościami odnośnie położenia jednego ze znaków to ustalenie granicy za pomocą innych środków może nastąpić tylko w postępowaniu rozgraniczeniowym lub o ustalenie granic.

Rozgraniczenie nieruchomości tworzy powstały w jego wyniku stan faktyczny i prawny, natomiast wznowienie znaków granicznych taki stan jedynie przywraca. Istotą wznowienia znaków granicznych jest ich fizyczne odtworzenie, a więc przywrócenie stanu, jaki istniał przed ich przesunięciem, uszkodzeniem lub zniszczeniem.

Pełnomocnik powódki pismem z dnia 20 maja 2019 roku (data wpływu do tut. Sądu) wskazał, iż kwestionuje opinię biegłego z zakresu geodezji i kartografii z dnia 30 marca 2019 roku, w tej części w jakiej biegła stwierdziła, że: „Brak jest natomiast możliwości jednoznacznego wznowienia znaku granicznego w punkcie granicznym numer 9.” Pełnomocnik strony powodowej wskazał, że zdaniem biegłej w ramach postępowania prowadzonego na podstawie art. 39 ust. 1 ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne, jest rozstrzygnięcie w zakresie wznowienia nieistniejących znaków granicznych, tym samym jeśli uda się odnaleźć takowy znak w trakcie oględzin działki to, co oczywiste nie można prowadzić procedury jego wznowienia. Biegła w opinii wprost wskazała, że odnalazła znak graniczny numer 9, przy czym jego położenie nie pokrywało się z dokumentacją archiwalną. Powyższe jednak nie ma wpływu dla rozstrzygnięcia w przedmiocie wznowienia znaku granicznego, bowiem jak już wyżej wskazano nie można wznawiać, na podstawie art. 39 ust. 1 PrGeo, znaku granicznego, który fizycznie istnieje. Tym samym choć wnioski końcowe wywiedzione przez biegłego w opinii, w zakresie znaku granicznego nr 9 są błędne, to jednak opinia jest wystarczająca dla potrzeb wydania rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie. Co więcej ustalenia biegłej w zakresie nieprawidłowości faktycznego umiejscowienia znaku granicznego nr 9 na działce numer (...) pokrywają się z twierdzeniem powódki o tym, że przebieg granicy tejże działki z działką nr (...) wymagał będzie podjęcia dalszych czynności prawnych, przy czym jak wskazała biegła właściwym będzie w tym zakresie postępowanie rozgraniczeniowe.

Zdaniem Sądu tak przedstawione zarzuty do opinii w żadnej mierze nie mogą jej dyskredytować. Opinia biegłego geodety w ocenie Sądu, wykonana została w sposób rzetelny z uwzględnieniem wiedzy specjalistycznej, zawierała wyczerpujące i szczegółowe odpowiedzi na pytania i nie budziła wątpliwości w zakresie jej treści, co pozwoliło Sądowi na dokonanie ustaleń w zakresie oceny żądania pozwu.

Podstawową zasadą dotyczącą kosztów procesu jest zasada odpowiedzialności za wynik postępowania.

Stosownie do art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Skoro więc roszczenie powódki zostało oddalone, to jest ona zobowiązana jako strona przegrywająca zwrócić poniesione przez pozwanych małżonków M. koszty - 270,00 zł z tytułu kosztów zastępstwa procesowego oraz 34,00 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. Sąd postanowił pozostałymi kosztami obciążyć strony w zakresie przez nie poniesionym, albowiem pozostali pozwany do zamknięcia rozprawy nie zgłosili Sądowi powstania po ich stronie jakichkolwiek kosztów procesu. Natomiast odnosząc się do kosztów poniesionych przez stronę powodową należy wskazać, iż zgodnie z postanowieniem tut. Sądu wydanym w dniu 04 czerwca 2018 roku powódka poniesie jedynie koszty w wysokości do kwoty 1050,00 zł (jeden tysiąc pięćdziesiąt złotych 00/100).

Co do wniosku powódki aby nie obciążać jej kosztami procesu zgłoszonymi przez pozwanych Sąd zauważa, że niniejsze postępowanie toczyło się w trybie procesowym, a więc Sąd mógłby powódki, która proces przegrała, nie obciążać kosztami gdyby na to zezwalała jej sytuacja materialna, a ta zdaniem Sądu po jej zbadaniu w trybie wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych nie jest aż tak zła, by powódka nie mogła pozwolić sobie na uiszczenie stosunkowo niewielkich kosztów zastępstwa procesowego. Koszty poniesione przez pozwanych w żaden sposób nie mogły być przez Sąd przyjęte za niecelowe lub nadmierne.

Wobec powyższego, na podstawie powołanych przepisów, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

1. Odnotować uzasadnienie (projekt sporządzony przez asystenta);
2. Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełn. powódki;
3. K.. 14 dni;
4. Po prawomocności aktu przedłożyć celem decyzji o publikacji uzasadnienia.

S., dnia 16.08.2019 r.